

Attaveqarnermut Silaannaap Pissusaanut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq
Landsstyremedlem for Infrastruktur, Klima og Miljø

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik

Råstofdirektoratet

Fru Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen,
Siumut

**Akissut Naalakkesuisunut apeqqummut Inatsisartut suleriaasianni § 36,
imm. 1 naapertorlugu. Apeqqut nr. 2008- 78.**

**Nunaqavissut Nunatta ujaraanik atorluaanerulernissaannut
aqutissiuunniarneqarpat? Aamma akiliutit tungaatigut?**

29.september 2008
Sags nr.: 01.27-00108
Postboks 930
3900 Nuuk
Oq/tlf.: +299 34 68 00
Fax: +299 32 43 02
bmp@gh.gl
www.nanoq.gl
www.bmp.gl

Aatsitassat ikummatissallu pillugit inatsit maanna atuuttoq nunaqavissunut periarfissaqartitsererpoq atortussiassanik aatsitassanit pisunit katersisinnaanermut pīaasinnaanermullu tamatumunnga akuerineqarnissamik qinnuteqaateqaqqaarani akiliuteqaqqaarnissamillu piumasaqarfiunani.

**Tamatumani aatsitassanut inatsimmi aalajangersakkani § 32 imm. 1 aamma
imm. 2 malinneqarput imatut oqaasertaqartut:**

”Kalaallit Nunaanni najugaveqartut atortussiassanik aatsitassanit pisunik maannamutulli katersisinnaatitaallutillu pīaasinnaatitaassapput taamaasiornissamut inatsit manna malillugu akuerineqaqqaanngikkaluarlutik. Imm. 2. Taamaattorli atortussiassanik aatsitassanit pisunik katersuisinnaatitaaneq pīaasinnaatitaanerlu imm. 1-ikkut ingerlatiinnarneqartussaataitaq taamaallaat pisinnaasassaaq atortussiassanik iluaqutiginninnissamut kisermaassisinnaatitsissutit inatsit manna malillugu allanut tunniunneqarsimasinnaasut ataqqillugit.”

Aalajangersakkami oqaasertaliussat ”atortussiassanik aatsitassanit pisunik maannamutulli katersisinnaatitaallutillu pīaasinnaatitaassapput” aalajangiunniassagaanni qanoq paasisariaqarneri, taava pisariaqarpoq, aalajangersakkap piareersarneqarnerani suliaasimasut misissoqqissaarnissaat taamatullu tamatumunnga inatsit siusinnerusukkut atuussimasoq pisariaqarluni.

Nunatsinnut aatsitassat pillugit inatsimmi 1965-imeersumi aalajangersagaq assingusoq nassaassaavoq § 1 imm. 2 ima oqaasertaqarmat:

"Inuilli Kalaallit Nunaanni nujugaqartut taammatoq maannamut pisarnermissut annertutigisumik aamarsuarnik, issumik, ukkusissamik, ujaraaqqanik, ujaqqanik assigisaannillu pisarsinnaapput."

Aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq isumaliutissiissut nr. 340/1963-imiippoq saqummiussisoralugu Minelovskommissionen for Grønland:

"Naleqquttuursorineqarpoq erseqqissumik oqaatigineqarnissaa, Kalaallit Nunaanni nunaqavissut maannatulli aamarsuarnik, issumik, ukkusissamik, ujaraaqqanik, ujaqqanik assigisaannillu nammineq atugassanik nioqqutigisassanillu pisarnermissut annertutigisumik katersisinnaatitaanerisa allanngortinneqarani ingerlatiinnarneqarnissaa."

Aalajangersakkap maanna oqaasertaasa aallaavigaat aatsitassanut inatsit 1978-imeersumi § 30. Taannalu maanna aatsitassanut inatsit 1991-imeersup piareersarneqarnerani ersippoq, imamigut assigalugu aatsitassanut inatsimmi siulimini 1978-imeersuni § 30.

Aatsitassanut inatsit 1978-imeersup piareersarneqarnerani ersippoq, aalajangersakkami siunertarinqartoq pissutsit ineriartorsimasut attatiinnarneqarnissaat, aatsitassanut inatsimmi 1965-imeersumi § 1 imm. 2-mi tunngaviusoq tunulequtaralugu. Tamatuma kinguneralugu aatsitassat ilaannik katersisinnaanermi paaasinnaanermilu immikkut akuerineqarnissamik imaluunniit akuersissummik pisariaqartitsinnginneq.

Inatsimmilumi 1978-imeersumi § 30-mut nassuiaatini ima allassimavoq:

"Siunnersuummi § 30-mut siunertarinnearpoq pissutsit ineriartorsimasut attatiinnarneqarnissaat, aatsitassanut inatsimmi atuuttumi § 1 imm. 2-mi tunngaviusoq tunulequtaralugu, tassa aatsitassat ilaannik katersisinnaaneq paaasinnaanermi immikkut akuerineqarnissamik imaluunniit akuersissummik pisariaqartitsinnginneq. Aalajangersakkatut siunnersuutigineqartumi maannamutulli ilaatinneqarput ujaqqat pinneraasiassat (ujaqqat erlinnartut naleqannginnerusut) assigisaallu sanaalunnermi atugassat kiisalu atortussiasat nammineq atugassat illuliornermi imaluunniit kiassarnermut atugassat imaluunniit assigisaannut. Aalajangersagaq taanna malillugu katersineq maannatuulli killeqartinneqassaaq, tassa annertuumik ingerlassatut amerlasuunillu aningaasaliiffigineqartussatut pissuseqanngitsumik, tassunga naleqqiuguk § 1-imut nassuiaatit."

Tassalu § 32 naapertorlugu piginnaatitsinermi ilaatinneqanngillat ujaqqanik erlinnartunik katersuineq paaanerlu soorlu makkuninnga diamant, smaragd, rubin, safir aammalu chrysoberyl.

Taaguutip ujaqqap erlinnartup naleqannginnerusup (halvædelsten) aatsitassanut inatsimmi atorneqartutut ersarinnerusumik paasinissaa pillugu unnersuunneqassaaq una issuaaneq Den Store Danske Encyklopædi-meersoq:

”Ujarak erlinnartoq naleqannginnerusoq siusinnerusukku ujarak pinneraasiassa pineqartillugu taaguutitut atugaasoq, ujaqqatut erlinnartut taaneqarnissaminnut naleqquttuutinngisanut. Taaguut taanna nunani assigiinngitsuni erlinnartunik nioqqutillit suleqatigiiffiannit atorunnaarsitaareerpoq. Siorngatigut taamaallaat diamant, smaragd, rubin, chrysoberyl, opal kiisalu sapangaq ujaqqatut erlinnartut isigisaapput. Ujaqqat pinneraasiassat allat tamarmik tassaatinneqarlutik erlinnartut naleqannginnerusut. Kingorna taaguut ujarak erlinnartoq naleqannginnerusoq atugaalerpoq ujaqqanut pinneraasiassanut 7-imik minnermik manngissusilinnut tamanut. Taamalu opal aamma sapangaq ujaqqanut erlinnartunut ilaajunnaarput.”

Atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmi 1978-imeersumi § 1-imut nassuiaatini ima allassimavoq:

”Siunnersuummi § 1-imut aalajangersakkami pineqarput suliffeqarfiit, ilisimasaqarfigininneq, suliambut piginnaasaqarfigininneq tunngavigalugit kiisalu atortut immikkut ittut atorlugit, qillerinerit assigisaallu atorlugit misissueqqaarnermik imaluunniit piaanermik ingerlassaqarsinnaasut iluanaarutiginninniarnissaq / annertuumik ingerlassaqarnissaq siunertaralugu ingerlassaqartatut, imaluunniit taamatut iluaqutiginninniamermi akuusut. Saffiugassanik katersinerit piaanerillu killiliimmik ingerlanneqartut allat § 30-mi aalajangersagaq malillugu Kalaallit Nunaanni najugaqartunit maannatut pisarnerat ingerlatiinnaqarsinnaavoq.”

Atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmi 1978-imeersumi § 30-mut piareersaanermi nassuiaatit assingi maanna atuuttut aatsitassanut inatsimmi 1991-imeersumi § 32-tut atuupput, oqaatigineqareersutummi aalajangersakkat taakku imaat assigiimmata.

Taamalu aatsitassanut inatsimmi § 32-mi killiliussat iluini nunaqavissut ujaqqanik pinneraasiassanik katersinnaatitaapput najugarisami eqqaani ujaqqanik pinneraasiassatut sanaartugassaminnik sanaalugassaminnillu nioqquteqarnissaminnik siunertaqarlutik atugassaminnik. Killiliussalli § 32 malillugu pisinnaatitsinerup avataaniissaaq, nunaqavissoq maskiinanik allanillu atortorissaarutini pisiortulerpat atuilirlunilu ima annertutigisumik imaluunniit katersat piakkalluunniit annertuumik suliaqarnertut pissuseqalerpata. Aamma § 32-mi killiliussat malillugit inerteqqutaavoq, akuersissummik peqqaarsimatigani, ujaqqanik nalituunik, soorlu rubininik diamantinillu, katersinissaq piaanissarlu nioqqutigeqqinnissai siunertaralugit.

Aatsitassanut inatsimmi § 32 pingaarnertut inatsimmit § 2-mit allaaneruvoq, tassani aalajangersimammat Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunik misissueqqaarneq, ujarlernerq iluaqutiginninnerlu taamaallaat pisinnaasut inatsit malillugu akuerineqarneq naapertorlugu. Aatsitassanut inatsit naapertorlugu Kalaallit Nunaanni atortussiassanik piaanianaanni / nioqqutissiorniaraanni piumasaqaataavoq, tamatumunnga iluaqutiginninnissamut akuersissummik tunineqarsimanissaq atortussiassalerinermik inatsimmi § 7 malillugu.

Aatsitassanut inatsit malillugu sukannersumik piumasaqartoqartassaaq avatangiisit mianersuunnissaannut, isumannaallisaatit kiisalu isumalluutissat tungaasigut aatsitassarsiorneq isumannaatsumik ingerlassinnaaqullugu. Aatsitassanut inatsimmi § 7 imm. 2 naapertorlugu kisermaassilluni ujarlernissamut akuersinermi aamma piumasaqaataasinnaavoq ujarlernernut annertuumik aningaasartuutitaqartunut pisussaaffiliineq kiisalu pisortatigut sullinneqarnermi aningaasartuutit matuneqarnissaannik aammalu akuersissutinut akiliutissanik akileeqqusiinikkut.

Aatsitassanut inatsit tassaavoq inatsit killiliisuusoq assigiissakkatut maleruagassianik atuinissamik pisariaqartitsisoq, tassa ujarlernissamut aamma iluaqutiginninnissamut akuersissutinik tunniussaqaqarnerni najoqqutassiatut ilusilikkat, inatsisip killiliussaasa iluini aalajangersakkanik sukumiinerusunik imaqartoq. Assigiissakkatut maleruagassiat atuuttut saffiugassanik (kulbrintit ilanngunnagit) ujarlernissanut kiisalu misissueqqaarnissanut akuersissutinik tunniussisarnernut aatsitassanik annertuumik suliaqartunut tunngatitaapput. Assigiissakkatut maleruagassiat aatsitassanut inatsit naapertorlugu qallunaat naalakkersuisunit aamma Naalakkersuisunit akuerisaapput. Taakku imaqarput piumasaqaatinik arlalinnik ilaatigullu immikkoortoq 601-imi ujarlernermut piumasaqaatinik assigiissakkatut maleruagassiani ima:

"601. Pisinnaatitaanermik pigisaqartoq pisussaataitaavoq ukiut suliaqarfiusut naaneri tamaasa ujarlernermi aningaasartuutit akilersimassallugit immikkoortuni 605-imiit 607-imut akuersissuteqarfigisimasamut tunngatillugu taaneqartut malillugit, aammattaaq takuuk imm. 613. Ujarlernermi aningaasartuutit ikinnerpaaffissai taakku naatsorsorneqartassapput akuerineqarfigisimasanut ataasiakkaanut tamanut immikkut kisitsisit tulliuttuni marluni inernerit malillugit, immikkoortoq 603 takuuk:

- a. *Aningaasat amerlassusiat akuersissummut ataatsimut ukiumut suliaqarfiusumut ataatsimut ima:
Ukioq 1-2: 100.000 kr.
Ukioq 3-5: 200.000 kr.
Ukioq 6-10: 400.000 kr.*
- b. *Aningaasat amerlassusiat km²-imut ukiumut ima:
Ukioq 1-2: 1.000 kr. km²-imut
Ukioq 3-5: 5.000 kr. km²-imut
Ukioq 6-10: 10.000 kr. km²-imut*

Akuersissutisiaqarfigisami nunaminertap annertussusia aalajangiisuutillugu aningaasarpasuit atorneqartussat millionillit eqqartorneqarput, akilerneqartussat ujarlernermut akuersissummik piginnittumit. Tamanna isumaqarpoq, piffissaq ujarlernermik ingerlassaqaarfiinnaq eqqarsaatigigaanni aatsitassarsiornermik ingerlassaqaarneq inuiaqatigiinni aningaasarsiornermut ajunngitsumik sunniuteqassaaq nioqqutissanik kiisalu kiffartuussissutissanik sulisussanillu

noqqaassuteqartarnikkut. Tamakku saniasigut pisussaaffeqartitaaneq isumaqarpoq ujarlernerup naammassinissaanut ingerlanneqarnissaanik, Nunatsinni nunap ataa pillugu ilisimasaniq nutaanik pisariaqartunillu pissarsiaqarfiginninneq. Nunap ataa pillugu ilisimasaqarneq pinngitsoorneqarsinnaanngilaq Nunatsinni aatsitassarsiorfinnik nutaanik ammaaniarluni aningaasaliissutissanik aalajangiinalernermi, taamalu Danmarkimit aningaasaliissutaasartunik isumalluuteqarneq tamatumuuna minnerulersinneqarsinnaalluni. Ingerlatseqatigiiffiit ujarlerneruq ingerlassaqartut aningaasartuutissaannut allanut naleqqiullugu gebyrituq akiliutissaq annertugisassaannngilaq, soorlu illit tunngavilersuutinni eqqaagit, iluaqutiginninnissamut akuerineqarnermik nalunaarfigitinnermi akiliutaasartuq 100.000 kr.-niniq annertussuseqartoq.

Apeqquteqarninnut tunngavilersuutinni Qeqertarsuatsiaat eqqartorpatit. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq, ujarlerluni suliaqarnerit Canadamiut ujarlerneruq ingerlatseqatigiiffianit True North-imit ingerlanneqartut ukiut kingulliit tallimat missingini siunertaqarsimmamata tamaani Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubineqarfiit qanoq akuitsiginerannik paasiniaaneruq. Naak aatsitassarsiorneruq taanna annertugisassaannngikkaluartoq ujarlerneruq ingerlatseqatigiiffik ukioq manna tikillugu ujarlerneruq aningaasartuuteqareerpoq 50 mio. kr.-nit qaangerlugit. Rubineqarfiup akuisasianut tunngatillugu takussutissiamik qularnaatsumik tunngavissaqartariaqarpoq peqarfiata iluanaarutaasinnaasumik aningaasarsiorfigineqarsinnaanerata oqaatigineqarnissaanut, taamalu paaavimmik aallartitsisoqarsinnaaneranut. Periarfissaavoq, 2009-p ingerlanerani tamaani peqarfianut tunngatillugu naammattumik paasisimasaqalernissaq, taannaassaarluni iluaqutiginninniarluni akuersissutisinnissamik qinnuteqaammik tunniussaqaarnissamik aalajangernissamut tunngaviususaaq. Rubinit maannamut nassaarineqarsimasut tassaapput – ingerlatseqatigiiffiup rubineqarfimmik iluaqutiginninniarluni akuersissummik tunineqarsinnaanerata tungaanut – Namminersornerullutik Oqartussat naalagaaffillu pigisaat.

Taamalu nunami allamiut ingerlatseqatigiiffiata Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubineqarfik aningaasanik pissarsiaqaateqarfigisimannngilaa, inuiaqatigiilli maannamut aningaasat tungaasigut iluaqutissarsiffigereerpaat, ujarlerneruq suliaqarnerit kingunerisaannik.

Oqaatigineqareersutut ingerlatseqatigiiffiit ujarlerneruq ingerlassaqartut saffiugassanik ujarlernerinnut iluaqutiginninniarnerninnullu atatillugu aningaasarpassuarnik aningaasaliissuteqartarput, qularisassaannngilarlu, inuit ataasiakkaat ujarlernissamut iluaqutiginninniarnerninnullu akuerineqarnissamik kissaateqarsinnaasut aningaasat nammatassat sapissagaat, taamatut akuersissummik pissarsinnissamut atatillugu akiliutisariaqartut.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik ukiuni kingullerni qaninnerusuni soqutiginninnermik annertusiartortumik malugisaqarsimavoq saffiugassiassatut aatsitassanik annertusisamik katersinnissamut paaanissamullu periarfissaqartitaanissamik, nunaqavissut immikkut akuersissummik

peqaaqqaanngikkaluarlutik aatsitassanut inatsimmi § 32 imm. 1 naapertorlugu pisinnaatitaaffigisaannit.

Taamatut soqutiginnineq periarfissinnaajumallugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfik Atortussiassat Aatsitassanit Pisut pillugit Siunnersuisoqatigiinnut siunnersuutiniq marlunnik saqqummiussaqaarpoq assigiissakkatut maleruagassiassanut nutaanut saffiugassarsiornermut taamatut ittunut atorneqarsinnaasunik. Tamatumani pineqarput inunnut ataasiakkaanut kisermaassinani saffiugassanik ujarlersinnaanermut iluaqutiginnissinnaanermullu akuersissutinut assigiissakkatut maleruagassiat kiisalu inunnut ataasiakkaanut kisermaassilluni saffiugassanik ujarlersinnaanermut iluaqutiginnissinnaanermullu akuersissutinut assigiissakkatut maleruagassiat.

Atugassarititaasut suliarineqarneranni pingaartuusimavoq, saffiugassarsiornermik annikitsumik ingerlassaqartut assigiinngitsunik suussusillit tamarmik isumannaallisaaatit tungaasigut, peqqissutsikkut avatangiisinillu mianersuussilluni isumannaatsumik pisarnissaat kiisalu aatsitassanut inatsimmi killissarititaasut iluanni.

Aassigiissakkatut maleruagassiat nutaat siunertaraat, nammineq najukkami ingerlatsiniaq aatsitassarsiorfimmik mikisumik naqqaniit ineriartortitsisinnaasoq akuersissummik "minnermik" aallartilluni kingusinnerusukku akuersissummik "annerumaamik" pisinnaalluni. Isumalluut naammattumik angissuseqarpat, taava kingusinnerusukku paaavik "angisooq" pilersinniarneqarsinnaalluni iluaquteqarnissamullu akuersissummik ingerlatseqatigiiffiit allat assigalugit piniartoqarsinnaalluni.

Aassigiissakkatut maleruagassianik nutaanik inunnut ataasiakkaanut kisermaassilluni kiisalu kisermaassinani saffiugassanik ujarlersinnaanermut iluaqutiginnissinnaanermullu siunnersuuteqarnermi aatsitassanut inatsimmi killissarititaasut iluanni periarfissaqalissaaq nunaqavissut aatsitassarsiornermik aningaasarsiorfissatut aallartitsisinnalernerat aammalu ujaqqanik erlinnartunik katersisinnaanermut iluaqutiginnissinnaanermullu akuersissummik piniarsinnaalernerannik periarfissiissalluni.

Assigiissakkatut maleruagassiat nutaat suliarineqarneranni pingaartuusimavoq, saffiugassarsiornermik annikitsumik ingerlassaqartut assigiinngitsunik suussusillit tamarmik aatsitassanut inatsimmi piumasarisat naammassisimassagaat, tassa isumannaallisaaatit tungaasigut, peqqissutsikkut avatangiisinillu mianersuussilluni isumannaatsumik piumasarisat tungaasigut. Tamatumani pineqarput piumasaqaatit saneqqunneqarsinnaanngitsut, naammassineqareersimasassat, aatsitassanut inatsit malillugu, ujarlernermit iluaqutiginninniarnermullu akuersissutiqarsinnaasut, § 32 imm. 1-imi pisinnaatitsinermit annertunerusumik pisinnaatitsisissutitut. Assigiissakkatut maleruagassiassatut nutaatut siunnersuutini taamaallaat pineqarput inuit ataasiakkaat namminersuullugu ujarlersinnaanerinut iluaqutiginninniarsinnaanerinullu akuersissutit. Taamaammat piumasaqaatit,

akuerineqarnermik nalunaarutisinissamut naammassereersimasassat, taamatut killilimmik ingerlassaqarnissamut naleqqussagaapput.

Assigiissakkatut maleruagassianut siunnersuutip aappaa kisermaassinertaqanngitsumik akuersissutinik naleqqussaaneruvoq inunnulu ataasiakkaaginnarnut sammitinneqarluni, saffiugassanik katersinermi sakkut assassortarissat kisimik atorneqarsinnaallutik. Siunnersuummi pisinnaatitsineqarpoq aatsitassanut inatsimmi § 32 naapertorlugu saffiugassarsiornermi ingerlanneqarsinnaasimangitsunik, tassunga ilaalluni ujaqqanik erlinnartunik katersisinnaaneq, aatsitassanut inatsimmi § 32 naapertorlugu pisinnaasimangikkarluartut.

Assigiissakkatut maleruagassianut siunnersuutip aappaani pineqarput inunnut ataasiakkaanut paaavimmik annikitsumik ingerlassaqarnissamut akuersissutit. Tassani pineqarput inuit saffiugassarsiornermik iluaquteqarniarlutik ingerlassaqarusuttut, assaat atorlugit atorussanik katersinermi annertunerusumik periarfissiisumik, kisianni ingerlatsivittut ujarlernermit Nunatsinni nalinginnaasumik ingerlassaqartartutulli paasisimasaqartiginatillu aningaasaateqartiginngitsut. Siunnersuut malillugu suliffeqarfimmut akuersissummik annertusinerusamik tunniussisoqarsinnaavoq inuit qulingiluat tikillugit akuerisaaffimmi sulisoqarsinnaasumut immikkut akuerineqarneq naapertorlugu. Suliffigissaanermut inatsit malillugu inuit qulingiluat qaangerlugit sulisoqarneq annertunerusumik piumasaqarfiginittarpoq, ilaatigut suliffeqarfimmi isumannaallisaanikkut qanoq aqqiussuussisoqarnissaanut.

Siunnersuutini taakkunani marlunni pingaarnersiunerit makkuupput:

Inummut akuersissut kisermaassinertaqanngitsiq

- Inunnut ataasiakkaanut ujarlernissamut iluaqutiginninniarnissamullu akuerissutit **kisermaassinertaqanngitsut** nalunaarutigineqassapput atorussiasalerinermut inatsimmi § 7 malillugu tak. § 3 naalakkersuisut Nunatsinnilu Naalakkersuisut akornanni tamatumunnga isumaqatigiissut pillugu.
- Inunnut ataasiakkaanut akuersissut Nunatsinni aalajangersimasumik najugaqartunut tamakkiisumillu akileraartartunut.
- Kisermaassinertaqanngitsiq, tassa inuit tallimat tikillugit akuersissuteqarfimmi ataatsimi aatsitassanik iluaqutiginnittoqarsinnaalluni.
- Nunaminertaq killiligaq akuersissuteqarfiusoq annerpaamik 0.25 km²-i (kipparissunngorlugu agguanneqartoq takinerpaaffimmigut 1 km-isut takissusilik).
- Akuersissuteqarfimmi ataatsimi amerlanerpaamik akuersissuteqarfiit tallimaasinaapput inummut ataatsimut.
- Akuersissut ukioq ataasikkaarlugu atuuttassaaq ukiup suliaqarfiusup naanerani atorunnaartassalluni.
- Akuersissut qinnuteqaqqinnermi nutartertineqarsinnaavoq.
- Akuersissummik pigisalimmut allanit salliutitsineq annikitsumik ingerlassalittut ujarlernissamut iluaqutiginninnissamullu qinnuteqarluni akuerisaaffimmi kisermaassilernermit atatillugu.

- Sakkut atortullu aalajangersimasut kisimik atorsinnaatitaapput, tassaagajuttut sakkut assassorluni atorneqartartut.
- Qinnuteqarnermi akiliutigitinneqartartut assigisaallu appartinneqartarput nalinginnaasumik ujarlernissamut iluaqutiginninnissamullu qinnuteqaatinut naleqqiullugit. Qinnuteqarnermi gebyri 1.000 DKK-niuvoq.
- Inunnik allanik sulisoqarnissaq inerteqqutaavoq.
- Pilersaarusiornermut nalunaaruteqartarnissamullu piumasaqaatit sakkukinnerusut.
- Ujarlernissamut iluaqutiginninnissamullu inuttut ataasiakkaatut atugassiissummut kisermaassilluni akuersissutinik tunniussisoqarsinnaanngilaq.
- Akuersissutisiaq allanut tunniunneqarsinnaanngilaq
- Suliaqarnermut nalunaarusiortussaataaerermullu malittarisassat malinneqassapput malittarisassat atuuffigisaanni.

Akuersissut annikitsumik ujarlernermut iluaquteqarniarnermullu kisermaassinertalik

- Akuersissut **kisermaassinertalik** annikitsumik ujarlernermut iluaquteqarniarnermullu tunniunneqassaaq atortussiassalerinermut inatsimmi § 7 malillugu tak. § 3 naalackersuisut Nunatsinnilu Naalackersuisut akornanni tamatumunnga isumaqatigiissut pillugu.
- Inunnut ataasiakkaanut akuersissut Nunatsinni aalajangersimasumik najugaqartunut tamakkiisumillu akileraartartunut.
- Kisermaassisutut, tassa tamaallaat inuk ataaseq nunaminermi aatsitassanik iluaqutiginninninnaatitaavoq.
- Piffissaq akuersiffiusoq ukiunut tallimanut atuuppoq sulii ukiunik tallimanik sivitsuiffigineqarsinnaasoq.
- Nunamineq annertussuseqarsinnaavoq 0,25 km²-i tikillugu (kipparissunngorlugu agguanneqartoq takinerpaaffimmigut 1 km-isut takissusilik).
- Akuersississut annerpaamik ataaseq inummut ataatsimut.
- Qinnuteqarnermi akiliutigitinneqartartut assigisaallu appartinneqartarput nalinginnaasumik ujarlernissamut iluaqutiginninnissamullu qinnuteqaatinut naleqqiullugit. Qinnuteqarnermi gebyri 10.000 DKK-niuvoq.
- Akuersissutisiaq allanut tunniussisinnaaneq pisariaqartitsivoq atortussalerinermik inatsimmi § 27 malillugu akuerineqarnermik.
- Suliaqarnermut nalunaarusiortussaataaerermullu malittarisassat malinneqassapput malittarisassat atuuffigisaanni.

Akuersissutisissuseriaatsini pineqartuni qinnuteqarnermi, akuersinermi nalunaarusiortussaataaerermilu periuuserineqartussat skematut ilassutitut iluseqartinneqassapput, imarissallugit akuersissummik qinnuteqaat, suliaqarfissanut akuersissutit kiisalu suliaqarnerit pillugit nalunaarutit aammalu saffiugassanik nioqquteqarnerit annissuinerillu. Assigiissakkatut maleruagassiatut siunnersuusat periarfissiissapput pisariitsumik allaffissornertaqarpallaanngitsumillu inuttut ataasiakkaatut ujarlernissamut iluaqutiginninniarnermullu qinnuteqarsinnaaneq aatsitassanut inatsit naapertorlugu, pisinnaatitsisoq iluanaaruteqartitsiffiusumik killilimmik suliaqarnermut, takukkit immersugassat assigiissakkatut maleruagassianut ilanngunneqartut.

Suliaqarneq annertunerusoq pineqarpat, taava Nunatsinni saffiugassarsiorluni assigiissakkatut maleruagassiat nalinginnaasut atuuttut malillugit akuersissummik qinnuteqartoqassaaq.

Siunnersuusiat marluusut ilusilersugaapput atsikkutigiissaarinermit tunngaviit malillugit, tassa pisinnaatitaanerit annertussutsillu akuerineqarfiusumiittut naleqqussagaallutik pisussaaffiliussanut piumasarineqartunullu, akuersissummik piginnittup pilersaarusiornermi nalunaarusiornermilu naammassisassaanut naapertuussilluni. Tamanna isumaqarpoq, piumasaqaatit, aatsitassanut inatsimmi § 10-mi iluaqutiginninnissamik pilersaarusiornissamut piumasarisat aamma § 19 malillugu matusinissamut pilersaarusiornermut piumasarisat qinnuteqartumut immersussallugit pisariinnerussapput immersugassiaq atorlugu, assigiissakkatut maleruagassiani ilassutitut ikkunneqarsimasumi.

Assigiissakkatut maleruagassiatut siunnersuusiat marluusut pingaarutilittut siunertaraat, nakkutilliissummik pilersitsinissaq kiisalu malittarisassiinissaq nalunaarusiortussaataitanermut nioqquteqarneq saffiugassanillu avammut annissuinissamik pitsaaliuinissamut, nunani allamiunit aningaasaliiffigitilluni sulisitasinnaanermut pinngitsoortitsissutitut taamalu aamma annikitsumik saffiugassarsiornerup inuttullu ataasiakkaatut assassorluni saffiugassanik katersuisussaataitanerup ingerlanneqarnissaata aatsitassanut inatsimmi killissaritaasut iluanni pinissaa qularnaarumallugu aammalu pisortaqarfimmiit nakkutigineqarluni suliaqarnissaq ingerlattussanngorlugu.

Aatsitassanut inatsimmi siunertaavoq ilaatigut qulakkiissallugu, inuiaqatigiit nunap isumalluutissarititaanik pissarsiassaqartinneqarnissaat akileraarusiisarnerit atorlugit. Nunani allani takuneqartarpoq, isertortukkut akunnermuliuttut nakkutigineqaratik annertooujussuarmik nalilinnik nunamiit annissuisarnerat, taamaasilluni nuna nalilinnit pissarsiassaraluaminik annaasaqartarluni.

Sapinngisamik pinngitsoorumallugu, annikitsumik saffiugassanik iluaqutiginninniarlutik suliaqartut aatsitassanik annertuumik suliaqartut ujarlertarnerinut akornusiisinaanerat, siunnersuutigineqarpoq, maannamuugallartoq amerlanerpaamik 100-nik akuersissuteqarnissanik, taakkununga akuersissutinik nalunaarutiginnittoqarsinnaalluni assigiissakkatut maleruagassiatut siunnersuutit taakku marluk iluini aappaani kisermaassilluni aappaanilu kisermaassinertaqanngitsumik ingerlassaqarsinnaanermut. Siunnersuuteqarnerup nunaminertat annerpaamik 50 km²-isut annertussuseqarsinnaanerit tunuliaqutaata saniatigut pineqartoq tassaavoq, tamanna tassaamat nutaatut aaqqissuussineq timitalerlugu misilinneqaqqaartussaq. Taamatut timitaliinermit misilittakkat tunngaviliissapput aatsitassanut inatsimmik nutaamik suliaqarnissamut Nunatta naatsorsuutigineqartut namminersulernissaanut atatillugu.

Atortussiassat Aatsitassanit Pisut pillugit Siunnersuisoqatigiit naatsorsuuteqarput tusarniaanermiit akissutit tiguneqartut nalilersoreerlugit, siunnersuusiat tulliani ataatsimiinnissaminni naammassillugit suliarisinnaassallugit, tamannalu pereerpat

assigiissakkatut maleruagassiat nutaat Naalackersuisunut qallunaallu naalackersuisuinut nassiunneqassapput suliakkiissutitut inaarutaasumillu akuerineqarnissaannut.

Tusarniaanermi akissutisiat tunngavigalugit aamma naliliissutigineqassaaq gebyriliuttagassatut siunnersuutigineqartut, tassa 1.000, kr. akuersissummut kisermaassinertaqanngitsumut aamma 10.000 kr. akuersissummut kisermaassinertalimmut, qaffasinaagaasimanersut. Assigiissakkatut maleruagassiat nutaat 2009-p aallartinneraniit atuutilersinnaassasutut naatsorsuutigineqarput Naalackersuisuniillu naliliissutaavoq taamaasilluni nunaqavissunut saffiugassanik iluaqutiginninniarluni suliffeqarfimmik aallartitsinissaq oqinnerulissasoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen

Attaveqarnermut Silaannaap Pissusaanut Avatangiisinullu Naalackersuisoq